

PREDMET: Odgovori Ive Josipovića na pitanja o najavljenim istraživanjima i eksploataciji nafte na Jadranu

- 1. Smatrate li kako bi za ovako važnu i rizičnu odluku trebalo prvo osigurati široku javnu raspravu i konsenzus svih dionika koji svoju egzistenciju temelje na očuvanosti Jadrana, prvenstveno sektora turizma i ribarstva te lokalnih zajednica uzduž obale? Ukoliko smatrate kako je takva rasprava neophodna, kojim konkretnim postupcima namjeravate pridonijeti da se ona dogodi? Smatrate li neophodnim da o ovoj temi Sabor održi tematsku sjednicu prije odluke Vlade RH o dodjeli koncesija?**

Javne rasprave su uvijek dobro došle i njih smo obvezni provoditi prije donošenja zakona i drugih propisa kako bi se maksimalno sve zainteresirane strane uključile te kroz svoje prijedloge sudjelovale u izradi i donošenju istih.

Energetika je za svaku državu gospodarska grana od ključnog, dugoročnog strateškog interesa te je u najvećem javnom interesu da se sve odluke o energetskej budućnosti Hrvatske donose sukladno međunarodnim pravnim propisima te standardima zaštite okoliša. To podrazumijeva i kvalitetnu javnu raspravu.

Kao predsjednik Republike Hrvatske nemam ovlasti nad provedbom ovakvih projekata, ali mogu zatražiti očitovanje resornog ministarstva i Vlade Republike Hrvatske o načinu provedbe ovog projekta s aspekta uvažavanja i poštivanja domaćih i međunarodnih pravnih procedura, strateške procjene utjecaja na okoliš te javne rasprave o ovom dokumentu. Očitovanje Vlade i resornog Ministarstva potom ću prezentirati hrvatskoj javnosti i tražiti otklanjanje eventualnih pogrešaka i nedostataka u postupku.

- 2. Koji je Vaš stav o činjenici kako su istraživanje i moguća eksploatacija predviđeni na čak 90% površine našeg dijela Jadrana? Smatrate li prihvatljivim da Vlada RH donosi odluku o broju koncesionara i istražnih polja prije provedene strateške procjene utjecaja na okoliš?**

Donesene odluke o izdavanju dozvola odabranim ponuditeljima koje je Vlada RH donijela na sjednici 02. Siječnja 2015. godine su uvjet za pregovore oko potpisivanja Ugovora, one nisu važeće ukoliko se Ugovor u konačnici ne potpiše. Vlada RH je već nekoliko puta komunicirala da se Ugovori neće potpisati dok se ne provede strateška procjena utjecaja na okoliš. Inzistirati ću na takvom stanovištu. Sigurno, bilo bi bolje da se procjena utjecaja na okoliš učinila prije raspisivanja natječaja. Ali, nikada nije kasno da se otklone nedostaci. Važno je da se nikakav ugovor ne potpisuje prije izrade studije o utjecaju na okoliš. Kada je riječ o površini za istraživanje i eksploataciju, smatram da površinu treba ograničiti s obzirom na našu ambiciju da Jadran očuvamo kao čisto more, kao svojevrzni turistički raj i biser prirode.

Koliko sam upoznat s predmetnom tematikom prije usvajanja novog prijedloga o broju i veličini istražnih prostora, prijedlog je sukladno Zakonu o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika poslan na sva državna tijela (ministarstva i jedinice regionalne i lokalne samouprave) kako bi se očitovala oko ograničenja na određenim istražnim prostorima, a što je navedeno u dokumentaciji za javno nadmetanje kao i činjenica da će se provesti strateška procjena utjecaja na okoliš te će se na svakom istražnom prostoru prije planiranja istražnih aktivnosti zaključci strateške procjene morati uvažiti. To znači da se na svom predviđenom prostoru neće moći odvijati istraživanje i eksploatacija ugljikovodika, a i prije započinjanja istražnih radnji morati će se raditi i ocjena prihvatljivosti određene radnje na ekološku mrežu što još dodatno može limitirati istražne radnje unutar određenog istražnog prostora.

- 3. Smatrate li kako mogući koncesionari i izvođači radova moraju, prije započinjanja**

bilo kakvih aktivnosti, preuzeti neupitne obveze naknade svih direktnih i indirektnih šteta i izgubljene zarade svim fizičkim i pravnim osobama u RH uslijed njihovih redovnih aktivnosti i eventualnih havarija? Nadalje, može li po vama Vlada RH donositi odluku o izboru koncesionara bez jasne odredbe koja regulira pitanja odštete? Koje institucije smatrate da bi bile vjerodostojni garanti ispunjavanja tih obveza?

Apsolutno. Koliko sam upoznat, odgovornost za štetu ukoliko dođe do havarije propisana je samim Zakonom o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika te je također definirana unutar samog nacrtu Ugovora koji bi se trebao sklopiti s odabranim ponuditeljima.

Obaveza Vlade Republike Hrvatske je da brani javni interes, a to podrazumijeva i brigu o posljedicama te obeštećenju u slučaju eventualnih incidenata i akcidenata. Dakle, smatram da Vlada mora insistirati na tome da sastavni dio ugovora s koncesionarima koji će provoditi istraživanja bude i obaveza naknade svih šteta za Republiku Hrvatsku i sve njene građane. Ta bi klauzula u ugovoru, smatram, u velikoj mjeri doprinijela da koncesionari prilikom istraživanja ili eksploatacije nafte vode veliku brigu o sigurnosti i standardima zaštite okoliša jer bi bili svjesni toga da bi posljedice bile aktiviranje bankovnih garancija i naplata milijunskih potraživanja. Dakako, potrebno je koristiti i druga osiguranja, poput velikih osiguravajućih kompanija.

- 4. Nažalost i neke susjedne zemlje srljaju u istraživanje i moguću eksploataciju nafte na Jadranu. Posebno nas zabrinjavaju planovi Crne Gore, budući da će od tih aktivnosti i eventualne havarije zbog morskih struja veliku većinu štetnih posljedica snositi Dubrovačko primorje. Koje aktivnosti namjeravate poduzeti kako bi se umanjili rizici i osigurala naknada štete iz tih aktivnosti u susjednim zemljama?**

U bilateralnim susretima s dužnosnicima susjedne Crne Gore, ali i od resornog Ministarstva zaštite okoliša i prirode Republike Hrvatske, inzistirat ću na poštivanju odredbi Espoo Konvencije, Konvencije o prekograničnom utjecaju na okoliš te zahtijevati kontinuirano izvještavanje i informiranje o ovim pitanjima.

- 5. Možete li se obvezati kako ćete osobno pokrenuti regionalnu jadransku inicijativu za obustavu istraživanja i eksploatacije nafte na Jadranu?**

Kao predjednik RH ne mogu se obvezati na nešto za što nemam ovlasti, ali svakako ću se zalagati u bilateralnim odnosima s dužnosnicima susjednih država da maksimalno poštuju najveće tehnološke i ekološke standarde kako bi zajednički zaštitili Jadransko more.

Naime bez obzira kako visoki standardi sigurnosti i zaštite okoliša bili primjenjivani u jednoj zemlji, štetne posljedice po cijeli Jadran će u velikoj mjeri određivati aktivnosti u zemlji s najnižim standardima i mjerama zaštite okoliša.

Inače, osobno smatram da bi se u Jadranu trebali orijentirati na istraživanje i eksploataciju plina.